

ПРИМЉЕНО: 24.02.2022

Организација	Број	Датум	Страна

Министарству културе и информисања Републике Србије

Кабинету Маје Гојковић, министарке културе

Влајковићева 3, Београд

ЗАХТЕВ ЗА ХИТНИМ РЕШАВАЊЕМ ПРОБЛЕМА ДУГОВАЊА И ДРУГИХ ПРОБЛЕМА САМОСТАЛНИХ УМЕТНИКА

Уметничка делатност, као специфичан начин рада, није увек лукративна, али је веома значајана за целокупно друштво, што потврђује и усвојени акт Министарства културе и информисања Републике Србије – *Стратешки приоритети развоја културе од 2021-2025. године*. Нажалост, садашња организација друштвеног и радног статуса самосталних уметника поставила је ову професију у незавидан положај који се огледа чак и у томе да потенцијалне грешке у пословању надлежних институција морају да плаћају уметници, иако за њих нису одговорни. Једна од последица ове системске неуређености јесу пореска дуговања самосталних уметника настала услед кашњења локалних самоуправа при преносу средстава удружењима или погрешним књижењем пореских управа, а која су и драстично увећана због нагомиланих камата.

Упркос низу апела и преговора које су у претходном периоду репрезентативна удружења у култури иницирала и обавила са ресорним институцијама у вези решавања нагоминалних проблема самосталних уметника, са жаљењем констатујемо да је покушај решавања дуговања самосталних уметника, као и других проблема, већ годинама без значајнијег помака.

Након низа покушаја да се нађе решење за овај проблем констатујемо да је једино системско решење које би окончало вишедеценијски проблем дуговања самосталних уметника - **отпис дуговања по основу камата и уплата основице дуговања из буџета Републике Србије**.

Овакво системско решење које би коначно окончало проблем дуговања самосталних уметника не би био преседан. Показујући политичку вољу и спремност да помогне свештеним лицима, који су у истој категорији као и самостални уметници, Влада Србије је новембра 2018. извојила милион евра из буџета за помоћ Патријаршији СПЦ како би измирила дуговања према ПИО фонду, чиме је санирала сва дуговања свештених лица. Репрезентативна удружења су 2016. године прикупила податке својих уметника и тада је укупно пореско дуговање самосталних уметника на територији РС (без камата) износило око **107 милиона РСД** (≈ 870.000,00 ЕУР).¹

¹ Детаљну статистику историјата и порекла дуговања до 2017. видети у: *Рад у уметности – Зборник Удружења ликовних уметника Србије* (<https://ulus.rs/blog/project/zbornik-udruzenja-likovnih-umetnosti-srbije-1/>), од 159 стр.

Многи уметници су у међувремену пристали на одлагање плаћања дугованог пореза на рате (репрограм) како би могли да се лече или оду у пензију, тако да верујемо да је објективно дуговање данас и ниже него 2016. године.

Подсећамо да, због пореских дуговања, уметницима не само да је ускраћено право на здравствену заштиту и реализовање права на пензију, већ су неретко суочени и са извршитељима и конфисковањем имовине. Немогућност да остваре своја основна законом зајамчена социјална права не односи се само на уметнике као појединце, него и на читаве породице, које су често осигуране преко родитеља-уметника (децу, породиље, супружнике и сл.) чиме број оштећених лица због грешки у пословању надлежних институција далеко превазили званичан број оних који су директно оштећени - самих самосталних уметника.

На инсистирање Асоцијације уметничких удружења Србије, Влада је у априлу 2016. године донела Закључак да самостални уметници са дуговањем могу да овере здравствене књижице на три месеца на основу уверења Пореске управе о измиренем текућим доприносима, тј. са доказом да су им доприноси за последњи квартал уплаћени. Иако је Закључак на снази, многе пореске управе и данас одбијају да издају ова уверења, угрожавајући самосталне уметнике чак и у пандемијским околностима. Додатно, Закључак Владе није од помоћи при реализовању накнаде за време боловања, што је потпуно неприхватљиво, а нарочито с обзиром на актуелну пандемијску ситуацију. У ситуацији када самостални уметник мора на боловање или на болничко лечење, у обавези је да измири сва дуговања. Истичемо да се последњих недеља број позитивних на корона вирус креће између 15.000 – 20.000.

Након свега наведеног, подсећамо Министарство културе и информисања РС и остале надлежне институције да је Удружење ликовних уметника Србије у протекле две године послало више дописа (прилоге достављамо у наставку) који се односе на горуће проблеме самосталних уметника, те да са жаљењем констатујемо недостатак реакције Министарства и ресорних институција.

Културна политика државе мора почивати на обезбеђивању услова у којима уметници могу да живе од свог рада, као и да буду радно и социјално заштићени. Како би се одговорило на реалне потребе уметника, сматрамо да на првом месту треба инсистирати на **отпису дуговања самосталних уметника по основу камата и уплата основице дуговања из буџета РС**. Дугорочни циљеви подразумевају унапређење радних права уметника и законских регулатива које се односе на социјални, економски и професионални статус самосталних уметника.

ЗАХТЕВИ:

- 1. Отпис дуговања по основу камата и уплата основице дуговања из буџета РС;**
- 2. Формирање радне групе састављене од представника МКИРС и репрезентативних удружења ради израде модела детаљне законске регулације статуса самосталног уметника.**

Молимо вас да нам на овај допис одговорите у року од 7 дана.

Уз овај допис Вам достављамо и прилоге у којима су образложени предлози за унапређење статуса самосталних уметника.

Срдачно,

Марија Каузларич
Удружење ликовних уметника Србије
(УЛУС)

Горан Деспотовски,
Савез удружења ликовних уметника
Војводине (СУЛУВ)

Милован Витезовић,
Удружење књижевника Србије (УКС)

34
Славољуб Марковић,
Српско књижевно друштво (СКД)

Душко Паунковић,
Удружење књижевних преводаца Србије
(УКПС)

Јован Адамов,
Удружење композитора Србије (УКС)

Јован Адамов,
Удружење композитора Војводине (УКВ)

Борислав Вукић,
Удружење музичких уметника Србије
(УМУС)

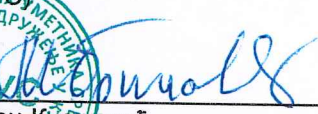
3a
Лидија Јовановић,
Удружење ликовних уметника примењених
уметности и дизајна Србије (УЛУПУДС)

Марија Бајчетић,
Удружење балетских уметника Србије
(УБУОХ)

Маријана Цветковић,
Станица сервис за савремени плес

Драгиша Голубовић,
Савез београдно-музичких уметника Србије

ВОЈИСЛАВ БРАЗОВИЋ,
Удружење драмских уметника Србије

Милан Кнежевић,
Удружење филмских уметника Србије
(УФУС)

МЛАДИН ШЕВАРЛИЋ,
УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ